

2 CENTESIMI

Pretrijetina za Monari, la
suata 1 k. za 3 mesece.
Papirina 1 ruy 2 vane.

Abbonamento per la
Monareta e Conca 4
per 3 mesi. Ha stampato
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchien vierteljährig
1 K., halbes Jahr 2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svotka
u 11 ura prije podne.

Esce egal giorno scottante la dome-
nica e festa alle 11 ant

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za ovrjetina objava u
«Matom oglasniku» plaća
se za svaku riec 2 pare
Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'avvisi
ad «Rivistaio d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die Mindest-Taxe 80 p.

Uprava i uredništvo Administration e redazione Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA I dr., PULA — Via Giulia nr 1

Laginja izabrán!

U gradskom srezu Volosko-Opatija-Lovran-Mošćenice-Klana-Podgrad, izabran je naš zastupnik **Dr. Matko Laginja** sa **222** glasa proti talijanskom kandidatu **Dru. Costantini** koj je dobio pusta **4** glasa!

L'elezioni di ieri.

In aggiunta a quanto abbiamo pubblicato nel numero di ieri, diamo ancora i seguenti risultati dell'elezioni nei vari collegi di città:

Capodistria: Belli, ital. lib. ufficioso, 161. Autocandidato Pier'Antonio Gambini 108.

Pirano: Ital. lib. ufficioso Dr. Bubbà 186. Senza opposizione.

Rovigno: Ital. lib. ufficioso Dr. Matteo Bartoli 196, cristiano-sociale Antonio Giugovaz 168.

Dignano: Votaron 108, dei quali 107 pel dott. Cleva (ital. liber.), i cristiano-sociali si sono totalmente astenuti.

Lussini: Voti a Lussini piccolo e Lussingrande 135, di questi 132 pel candidato Nicolich, ital. liberale.

Cherso: Dott. Innocente Chersich, ital. liberale, ebbe in tutto voti 182 (Albano-Cherso-Fianona-Veglia).

Parona: Ital. lib. Dr. Umberto Sbià ebbe voti 255 (Parona-Montona-Visnada-Portole).

Isola: Cristiano-sociale Muiesan voti 143, Zorzenon socialista 114, De-pangher ital. lib. 48. Necessario ballottaggio fra Zorzenon e Muiesan.

Note adriatiche.

XIX.

Ancora il Lloyd.

L'ultimo bilancio del fondo pensioni del Lloyd austriaco dice chiaro che occorrono altri nove milioni per coprire le pensioni oltre i censi sul capitale di dieci milioni di cui dispone il fondo stesso. Come si vede, una bagatella!

In questi ultimi tempi si sono assaggiate delle pensioni inaspettate a gente che, secondo l'opinione di molti, potevano ancora servire.

Ce ne sono da 4000 sino 10.000 corone di pensioni annue, quasi che si trattasse di altrettanti consiglieri aulici. Come si vede, dispendi sorprendenti.

Il fondo pensioni viene amministrato dal Lloyd, il quale incassa le contribuzioni, compra e vende stabili, accorda intavolazioni e fa tutte le operazioni di cassa, mentre poco ci dovrebbe entrare.

Il Lloyd dà una piccola sovvenzione a questo fondo, e per ciò ne ha l'amministrazione.

L'amministrazione di stabili del fondo pensioni e loro manutenzione, costa annualmente la spesa di grosse 100.000 cor. Se invece di comperare stabili, avesse impiegati i denari in intavolazioni, questa spesa tanto grande sarebbe risparmiata.

Dopo tutto il fondo pensioni appartiene

ai suoi naturali contribuenti, che sono i veri padroni e quindi dovrebbero esserne i veri amministratori. Ma così non la pensa il Lloyd, il quale finora non ha dato la migliore prova colla amministrazione della sua società, per cui anche il fondo pensioni in sue mani non fiorisce punto. Qualche pensionamento in proposito basterebbe a convincersi di questa verità. Ma per oggi faccio punto.

Xivio.

NOTIZIE.

Le nuove paghe agli ufficiali

Scrivono da Vienna che il giorno 18 corr. verrà pubblicata l'ordinanza del Ministero della guerra concernente la liquidazione delle nuove paghe agli ufficiali dell'esercito e della marina. Così pure sembra accertato che a tutte quelle persone che coprivano qualche grado nell'esercito e che furono pensionate, dopo il giorno 30 settembre, le pensioni saranno calcolate secondo il nuovo schema.

HRVATSKA STRANA.

VIESTI.

Mjestna.

K izborim viestima od jučer, dodajemo još ove dobijene kasnije:

Parin, hrvatsko gradsko izbormištvo: U Buzetu glasovalo je 101 za kandidata naše stranke župnika Ant. Zidarića. Dakle sa pazinskih 126 i plominskih 6, dobio je ukupno 233 glasova.

Kako se vidi iz naših talijanskih brzojavka, imali su liberalci posla u **Kopru** i **Rovinju**. U Kopru je kandidat Gambini dobio 108 glasova, a službeni liberalac Dr. Belli 161, dakle sama 53 glasova većine.

Još gore prošli su liberalci u **Rovinju**. Njihov kandidat Dr. Bartoli (onaj «sar tutto») izabran je sa samih 28 glasova većine.

Jubilejske svečanosti.

Da se što dostojnije i svečanije proslavi 60-godišnjica slavnog vladanja našeg sie-dog Vládra, cara i kralja Franje Josipa I., ustanovio se u Puli posebni svečanostni odbor sastojeci od svih patriotičnih društava u Puli. Jubilejska svečanost proslavit će se dne 2. decembra t. g. dostojnim načinom u crkvi, u kazalitu sa prigodnim spomenom na vladanje i život Nj. Veličanstva i sa zabavom.

Potajni program doniet ćemo na dobu.

Braći Sokolašima!
Pozivlju se braća odbornici, da sutra na 9 s. u večer nefaljeno dođu na sjednicu.
Zdravo! Starosta.

«Narodna radnička organizacija» imat će sutra u večer na 7 sati odborsku sjednicu. Pozivaju se svi fiducijari.

Pozor diletant!

Ovime se pozivlje sve p. n. članove «Dramatskog odjeka» (I. Istar. Sokola) da dodju danas na večer u 7 i pol na pokus djela «Slobodni zidari» točno i nefaljeno. Uprava.

Početak istrage proti «veleizdajnicima».

Teda negda istraga protiv uapšenih Srba osumnječenih s velikosrbske propagande je započela. Uapšenici pozivaju se redomice pred sudce istražitelje i bivaju preslušani. Time će i prestatu razlog štrajku gladom, pa će i ona dvojica, koja su od danas u uzama štrajkovali, obustaviti štrajk.

Razne.

Telefonska pruga Trst-Opatija.

Usljed sliedenja žica i velike bure, koja je ovih dana vladala po cijelom Krauu, pokvarila se djelomice telefonska pruga Trst-Opatija, radi čega se moralo odložiti otvorenje pruge na 12. t. mj.

Pređaja te pruge javnomu prometu sliediti će za 6—8 dana.

Slavenski blok u carevinu. vieču.

Po viestima iz Praga, pitanje o zblizenju svih slavenskih zastupnika kao da će se povoljno riešiti. Poljaci priznaju nuždu, da se svi Slaveni slože da suzbiju njemačku bujicu te su izjavili, da će podupirati česke zahtjeve. Na temelju tih izjava, već je klubu česko agrarne stranke podastri predlog, da se u zastupničkoj kući utemelji jedna zajednička parlamentarna komisija, u koju bi svaki slavenski klub odaslao dva do tri člana.

Slobodne ruke.

Hrv. Korespondencija donosi: U Beču nalazeći se članovi «Sveze južnih Slavena» obdržavali su sinoć konferenciju, u kojoj je predsjednik kluba dr. Ivčević referirao o njegovoj konferenciji sa barunom Bienerthom. Konferenciji su prisustvovali zastupnici dr. Ploj, dr. Tresić i Biankini. Ivčević je saobćio članovima «Sveze», da se barun Bienerth nada, da će i kod južnih Slavena naći podpore, ako mu uspije sastaviti parlamentarno ministarstvo, a da će on nastojati u svakom pogledu doći u susret željama južnih slavenskih zastupnika, kao i to da će njegova briga biti, da ove zemlje budu gospodarstveno cvietati. Iza ovog saobćenja razvila se je rasprava, u kojoj su sudjelovali prisutni zastupnici. Govornici su bili jednogo mnjenja, da je samo jedno parlamentarno ministarstvo, u kojem bi imale biti zastupane sve stranke, kadro, da u redu zastupa političke, narodne i gospodarstvene probitke puka.

Glede budućeg držanja «Sveze južnih Slavena» prema bar. Bienerthu, to «Sveza» nije mogla nista pozitivna zaključiti, već si je pridržala slobodne ruke. Njezini zaključci u tom smjeru zavisiće će o tomu kako će se barun Bienerth vladati naprema zahtjevima, koji će mu se tekom vremena staviti do znanja.

Ispitno povjerenstvo za pučke i građanske škole.

C. kr. ministarstvo za bogostovlje i nastavu odlukom od 7. novembra 1908., br. 45013, odredilo je, da se počam od školske godine 1908.—1909. u Kastvu ustanovi ispinito povjerenstvo za pučke i građanske škole s naukovnim jezikom hrvatskim.

U isto vrijeme imenovao je ministar za bogostovlje i nastavu članovima toga ispinitoga povjerenstva za vrijeme od šk. god. 1908.—09. do konca škol. god. 1910.—11. slijedeću gospodu:

Ravnateljem c. kr. ispinitoga povjerenstva ravnatelja c. kr. hrv. muške učitejske škole u Kastvu, g. Fr. Frankovič, zamjenikom ravnatelja profesora opome-nute škole g. Vladimira Nazora; članovima ispinitoga povjerenstva profesore učiteljske škole u Kastvu gg. Jakova Jakca; Matka Šepića, učitelja vježboonice g. Ivana Sprachmanna, namjesnika glavnoga učitelja g. Adolfa Vandruša, kotarskoga školskog nadzornika u Krku g. Dragutina Pfičila, voditelja c. kr. pripravnice u Kastvu g. Antona Ryšlavoga te nadučitelja u Opatiji g. Augustina Rajčića. Imenovanje ispitiivača za vjeronauk uslijedit će od strane pref. biskupskog ordinarijata u Trstu skorih dana.

Dan, kada će ispiti osposobljenja započeti, objavit će se naknadno.

Zakonska osnova o aneksiji.

Zakonska osnova o aneksiji Bosne i Hercegovine, koja je podnešana zajedničkom ugar.-hrvat. saboru u Budimpešti, ima 4 paragrafa. U § 1. vali se: One pokrajine, koje su u vrijeme predastaiika na ugarskom prijestolju pripadale Ugarskoj, pripioje je vladar svom posjedu; i protegnuo na njih suverenaska prava.

U § 2. označena je nasljedni red za anektirane zemje u smislu § 8 1. i 2. pragmatičke sankcije od 1733. god.

U § 3. ovlaštena je ugarska vlada, da sa tim zemljama dalje postupa na temelju zak. čl. VI.: 1880.

§ 4. pak određuje, da zakon stupa u kriepost nakon proklamacije, te prihvaća po austrijskom carevinskom vieču u Beču.

Garibaldinci za Srbiju.

Uvaženi talijanski list «Temps» objelodanjuje jedan proglas revolucionarnog odbora «Trento-Trieste», čiji izaslanici borave s: da u Beogradu, na pučanstvo Bosne i Hercegovine. U proglasu se obe-

čaje Bosanacima pomoć oružanih Garibaldinaca. — Ali slabu pomoć pružaju Srbi, jer obćavaju samo 1000 ljudi. — Današnji «Garibaldinci» znaju više cijeniti vlastitu kožu.

Zahtjevi bosanskih Hrvata.

Zanimivo je, što «Temps» javlja o zahtjevima bosanskih Hrvata u formi intervjua s jednim od njihovih vođa. Hrvati zahtijevaju da oni u bosanskom saboru ne budu prema razmjeru 36 : 30 : 20 zastupani samo sa 20 mandata, nego s jednakim brojem mandata kao i Srbi i Muhamedanci. O kompetenciji sabora žele, da se iz ne izluče svu religiozna i bogoslužna pitanja. Ali bezuvjetno traže zašnor, da on imade odlučivati o prihvatu ili neprihvatu budžeta. Dalje se saboru mora ostaviti kompetencija u agrarnim pitanjima, kao što mu se mora ostaviti i pravo, da željezničku mrežu izgrađuje prema svojim interesima.

Srbski priestolonasljednici u Carigradu.

Već se javilo, da beogradska «Stampa» ponovno javlja, da će srpski priestolonasljednici Gjordje skorih dana početi u važnoj političkoj misiji u Carigrad. I neki skupštinski poslanici počeli će onamo, da prisustvuju otvorenju turskoga parlamenta.

Nezadovoljstvo između Talijana.

Hrvat. Korespondencija prima iz krugova talijanskih zastupnika sljedeću informaciju: Nakon četirigodišnje borbe talij. zastupnika i talij. naroda bilo je uspjele predobiti bivšeg ministra predsjednika dra. baruna Becka za oživotvorenje našeg ideala o talijanskoj universi. Na početku ove parlamentarne sezone ministar bogostovja i nastave dr. Marchet imao je podastrieti kući sa ostalim zakonskim osnovama već izradjenu osnovu glede talijanskih sveučilišnih zahtjeva. Osnova je sadržavala sama četiri paragrafa. Padom Beckova kabineta sada ni sami ne znamo na čemu se nalazimo.

Povišenje plaća Zandarmariji.

Počam od 1. decembra t. g. dobiti će svi oružnici, koji su postajevođe, dvostruku borduru na ovratniku i još jedan znak, koji još nije odlučan.

Počam od 2. decembra dalje dobiti će svake godine sto postajevođa i titularnih stražmaštara povišenje plaće u iznosu od 200 kruna.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA I DR
Odgovorni urednik: ANTE VOLARIĆ.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

TRAŽI SE odmah prazna sobica. Ponude upravi lista. 132

KUPUJE SE mali ručni vozici na dva kotača (kola). Ponude kod uredništva lista «Omnibus». 157

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša «Narodna Papirnica» za nabavu raznih školskih teka i risunka kao i ploče i inih školske potrebe, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Pre predavačima znanat popust. 52a

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj «Narodnoj Tiskari Laginja i drug.» mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cenu. 52

MOLBE

za biti pregledan kod vojničke stavnje izvan svojega kotara i molbe za dobiti pogodnosti navedene u p. r. 31, 32, 33, 34 vojničkog zakona, obavija Pisarna za vojničke poslove
EDUARD R. v. CAVALLAR
PULA, Piazza Carli N. 1, I.

Fondi da vendere
con pietre per fabbricare.

Prezzi convenienti, bellissima posizione.
Rivolgersi presso
Martino Quaranta
Via Flaccio 61 (Castagner).

BUDILICA
19 cm visoka, sa dobitim u svakom položaju idućim strojem, 3 godišnjim jamstvom jamstvom K 2.30, 3 kruna K 7.00; sa noću svjetlaćim kazalom K 3.30, 3 kruna K 9.00.
Izvršnicu skladište ora, drapila, staklene i zvezbrunice.
O. HEGERA sin
Biskupčeva ul. Hrvatska
Veliki ilustrirani sliknik na zahtjev franco i budava.

Prije nego li zahitjevat Oseboji, Hypotekarni ili Stvarni
= ZAJAM =
zahitjevatje bezplatno Prospekt.
MELLER L. EGYED
BUDIMPEŠTA
IX. László-utca 7.
Telefon: Intercom 46-31.

Knjopice prodavac
Družba sv. Cirila i Metoda

Liniment, Capsici camp
surgante il
Pain-Expeller Ancora.
All uso dell' acquino di questa frizione lenitiva non bisogna scottellare, che si fa per poche ore in notte. Far il bagno al meglio far il bagno scottellare alla notte. Ancora: Farmacia Dott. Richter, 10000 Praga.

Sapun Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru
je najbolji i najjeftiniji, zato trošite samo taj sapun.

Dužnost je svakog našeg trgovca da drži u svojoj trgovini samo Družbin sapun, a time će bez svoje štete doprinášati probudjenju hrvatske svjesti u Istri.

Naručbe se šalju tvrdki
IVAN LENTIĆ, Milna (Dalmacija).

Slobodan sam javiti sl. općinstvu grada Pule, da sam sa 1. t. m. otvorio

TRGOVINU
Vina, ulja, octa, krumpira, fazola itd.
PULA — Via Castropola broj 6 — PULA.

Svoje cijenjene mušterije poslužit ću uvijek najboljom robom uz povoljne cijene.
Sa vječstovanjem
Ivan Fait.

Mi permetto di avvisare il P. T. Pubblico della città di Pola, che col giorno 1 novembre 1908 ho aperto un
NEGOZIO
in vini, olio, aceto, patate, fagioli ecc.
POLA — Via Castropola N. 6 — POLA.
Assicurando la mia Spett. Clientela di servirli puntualmente colla migliore merce a prezzi miti, mi segno devotissimo
Giovanni Fait.

PEKARNA
Ljudevit Dekleva
Via Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Veterani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.
Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

PANIFICIO
Lodovico Dekleva
Via Campo Marzio N. 5 — Filiale Via Veterani N. 1.

Vendita pane fresco tre volte al giorno.
Servizio diretto a domicilio e nei pubblici locali.
Vendita farine d'ogni qualità dai migliori mulini a prezzi di giornata.
Servizio celere e inappuntabile.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo ra dionice u Puntu.

Plovitbeni red
za prugu Baška-Rijeka-Baška.
Vrijedi od 11. listopada 1908. do opoziva.

Poned. Srijeda Petak	Utorak Četvrtak Subota	Šibizak i Šibizak	Postaje	Šibizak i Šibizak	Utorak Četvrtak Subota	Poned. Srijeda Petak
Prije podne	Prije podne				Poslije podne	Poslije podne
—	4-30	odl.	VBaška	dol.	—	6.—
—	5-30	dol.	Punat	odl.	—	4-50
5.—	5-45	odl.	»	dol.	5-15	4-35
5-15	6.—	dol.	Krk	odl.	5.—	4-20
5-30	6-10	odl.	»	dol.	4-50	4-10
6-45	—	dol.	Beli	odl.	3-35	—
6-55	—	odl.	»	dol.	3-25	—
—	6-55	dol.	Glavotok	odl.	—	3-25
—	7.—	odl.	»	dol.	—	3-20
7-30	7-30	dol.	Malinska	odl.	2-50	2-50
7-40	7-40	odl.	»	dol.	2-35	2-35
8-30	8-30	dol.	Omišalj	odl.	1-45	1-45
8-40	8-40	odl.	»	dol.	1-35	1-35
9-30	9-30	dol.	Rijeka	odl.	12-45	12-45

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.
Ravnateljstvo si pridržuje pravo prema okolnostima promjenu plovitbenog reda.
Agencija na Rijeci kod gosp. I. Pakušića, Via Andrassy 25.
PUNAT, dne 8. listopada 1908. **RAVNATELJSTVO.**

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružnih dionova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te isto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaza, uz odkaza od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i sadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelja i blagdana zatvoreno.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju publico informacije.

Ravnateljstvo.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderei
LAGINJA & Cie., Via Giulia 1
übernommen und billig geliefert.